

Barr była kobietą

Tytuł mojego listu jest parafrazą cytatu z kultowego filmu „Seksmisja”. W filmie jest on przykładem kłamstwa w służbie ideologii – przypisującego wszystkie odkrycia naukowe jednej grupie ludzi. Błąd, a nie kłamstwo, w niezamierzony sposób popełniany jest przez niektórych autorów piszących i wygłaszających prace reumatologiczne i o nim mój list.

Podczas jednego ze spotkań naukowych przeczytałem na przezroczu wirus „Epstein-Barra”. Język polski wymaga odmiany nazwisk i jest ona różna dla rodzaju męskiego i żeńskiego. Dlatego czasami zakładamy, że wszyscy odkrywcy w naukach lekarskich, których nazwiska utrwaliły się w eponimach, to mężczyźni. Przypomnę też, że odmienia się wszystkie człony eponimu i nie łączy się myślnikiem nazwisk dwóch osób. Piszemy więc „wirus Epsteina i Barr”. Yvonne M. Barr to brytyjska wirusolog, która w 1964 r. razem z Michaelem Anthonym Epsteinem odkryła wirus wywołujący mononukleozę zakaźną.

Przy okazji przypomnę kilka innych kobiet, których nazwiska znalazły się w eponimach reumatologicznych: Annę Sweeney (amerykańska genetyk) – zespół Sweeney – rzadka postać kartowatości chondrodystroficznej; Annemarie Stüve (niemiecka pediatra) – zespół Stüve i Wiedemanna (kartowatość ze zniekształceniami kości); Ellen Damgaard Andersen (lekarka duńska) – zespół Andersen i Tawila (postać okresowego porażenia mięśni), Gertrud Hurler (niemiecka pediatra) – mukopolisacharydoza I – zespół Hurler.

Przy okazji przypomnę, o czym przed laty pisałem w *Reumatologii* (2003, t. 41, nr 2, s. 123), że jedna z postaci zapaleń naczyń to zespół Churga i Strauss, a nie „Straussa”, a taki błąd pojawił się na konferencji i na łamach naszego czasopisma. Lotte Strauss po studiach w Niemczech i Włoszech, od 1938 r. pracowała w Stanach Zjednoczonych, m.in. przez wiele lat w *The Mount Sinai Hospital* w Nowym Jorku. Współpracowała z Jakubem Churgiem w zakładzie patologii, kierowanym przez Paula Klemperera. Zmarła w 1985 r.

prof. dr hab. med. Eugeniusz J. Kucharz